

คู่มือแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ (พ.ศ.
๒๕๕๑-๒๕๕๔)
เพื่อการจัดทำงบประมาณ
ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

สำนักงบประมาณ
มีนาคม ๒๕๕๑

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	2
แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี(2551-2554) และแผนปฏิบัติการประจำปี ของส่วนราชการ/หน่วยงาน	5
ก. ระยะเวลาการจัดทำแผนปฏิบัติการ	5
ข. องค์ประกอบแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี	5
ค. การจัดทำ Template ของแผนปฏิบัติการ	6
ง. แนวทาง ขั้นตอน และกระบวนการ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของส่วนราชการ	7
จ. ขั้นตอนการเตรียมการจัดทำรายละเอียดของแผน ปฏิบัติการประจำปีที่เหมาะสม เพื่อการจัดทำ คำของบประมาณรายจ่ายประจำปี	13
ภาคผนวก	

คำนำ

ตามนัยแห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี ให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ 4 ปี แล้วนำเสนอรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำของบประมาณประจำปี และให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละภารกิจตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว หากภารกิจใดไม่มีในแผนปฏิบัติการประจำปี มิให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณให้ภารกิจนั้น

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551 – 2554 แล้ว เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2551 สำนักงานประมาณจึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2551 – 2554 เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานประมาณและหน่วยงานภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

สำนักงานประมาณ

มีนาคม 2551

แนวทาง การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔) เพื่อการจัดทำงบประมาณ ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

บทนำ

แผนปฏิบัติราชการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มี 2 ประเภท คือ แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

1) แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี เป็นแผนปฏิบัติราชการที่ส่วนราชการ (กระทรวง/กรม) แปลงมาจากแผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล เพื่อแสดงภารกิจที่ส่วนราชการจะดำเนินการตลอดระยะเวลา 4 ปี เพื่อสนับสนุนการบริหารประเทศของรัฐบาลให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย สำคัญในแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี จะแสดงให้เห็นถึงการแปลงประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์หลัก (ระดับชาติ) ที่ส่วนราชการเข้าไปเกี่ยวข้องไปสู่ “ภารกิจ” ที่ส่วนราชการต้องดำเนินการ โดยส่วนราชการต้องนำเสนอประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ที่จะทำให้ภารกิจนั้นบรรลุผลสำเร็จ พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดผลสำเร็จของภารกิจเหล่านั้น รวมถึงผลผลิต / โครงการสำคัญ ที่ส่วนราชการจะจัดทำ เพื่อรองรับงบประมาณสนับสนุนในระยะเวลา 4 ปี

2) แผนปฏิบัติราชการประจำปี เป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการ (กระทรวง/กรม) ที่แสดงให้เห็นถึงภารกิจที่จะดำเนินการในปีใดปีหนึ่งที่กำหนด ภายใต้แผนปฏิบัติราชการ 4 ปีของส่วนราชการนั้น โดยจะมีสำคัญเช่นเดียวกับแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี แต่จัดทำเป็นแผนประจำปีที่จะเอียง และชัดเจนขึ้นเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นกรอบในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมถึงการรายงานผลการปฏิบัติราชการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ตามนัยแห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ ในหมวด 3 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ดังนี้

มาตรา 9 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด **ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการ**ไว้เป็นการล่วงหน้า

(2) การกำหนดแผนปฏิบัติการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พ.ร. กำหนด

(4) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจ หรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแผนปฏิบัติการให้เหมาะสม

มาตรา 16 ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการนั้น โดยจัดทำเป็นแผนสี่ปี ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามมาตรา 13

ในแต่ละปีงบประมาณ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการปฏิบัติการของส่วนราชการ เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งประมาณการรายได้และรายจ่ายและทรัพยากรอื่นที่จะต้อง ใช้ เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ

เมื่อรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใดตามวรรคสองแล้ว ให้สำนักงานประมาณดำเนินการจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จในแต่ละภารกิจตามแผนปฏิบัติราชการดังกล่าว

ในกรณีที่ส่วนราชการมิได้เสนอแผนปฏิบัติราชการในภารกิจใดหรือภารกิจใดไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี มิให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณสำหรับภารกิจนั้น เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้ส่วนราชการจัดทำรายงานแสดงผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา 17 ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการเพื่อขอรับงบประมาณ ให้สำนักงานประมาณและ ก.พ.ร. ร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามมาตรา 16 ให้สามารถใช้ได้กับแผนปฏิบัติราชการที่ต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้เพื่อมิให้เพิ่มภาระงานในการจัดทำแผนจนเกินสมควร

มาตรา 18 เมื่อมีการกำหนดงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการใดแล้ว การโอนงบประมาณจากภารกิจหนึ่งตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติราชการไปดำเนินการอย่างอื่น ซึ่งมีผลทำให้ภารกิจเดิมไม่บรรลุเป้าหมาย หรือนำไปใช้ในภารกิจใหม่ที่มีได้กำหนดในแผนปฏิบัติราชการ จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ปรับแผนปฏิบัติราชการให้สอดคล้องแล้ว

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2547

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2547 มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ดังนี้

ข้อ 8 ให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการตามมาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(1) แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่แผนการบริหารราชการแผ่นดินประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(2) แผนปฏิบัติราชการประจำปี ให้จัดทำและเสนอรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีงบประมาณต่อไป

ข้อ 9 ในระหว่างการปฏิบัติตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ถ้าคณะรัฐมนตรีมีมติให้มีการปรับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้เหมาะสมกับนโยบายของรัฐบาลหรือเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ตามมาตรา 13 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ดำเนินการแก้ไขแผนการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี โดยให้นำข้อระเบียบข้อ 5 มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขแผนนิติบัญญัติและแผนปฏิบัติราชการให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินที่แก้ไขด้วย

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรี มีมติให้ส่วนราชการดำเนินการในเรื่องใด แม้ว่าเรื่องนั้นจะมีได้กำหนดไว้ในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี และถ้าเรื่องนั้นจำเป็นต้องแก้ไขแผนปฏิบัติราชการด้วย ให้ส่วนราชการดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา 18 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

เมื่อมีกรณีตามวรรคสอง หรือกรณีที่ส่วนราชการขอแก้ไขแผนปฏิบัติราชการเพราะเหตุตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 18 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้แก้ไขในกรณีดังกล่าวแล้ว ให้ส่วนราชการที่ได้รับอนุมัติให้แก้ไขแผนปฏิบัติราชการรีบแจ้งให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และแผนนิติบัญญัติดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องกันโดยเร็ว

แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี(2551-2554)และ แผนปฏิบัติการ ประจำปีของส่วนราชการ/หน่วยงาน

สำนักงานประมาณเป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่ต้องพิจารณากำหนดแนวทางการจัดทำ
แผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของกระทรวงและส่วนราชการ/
หน่วยงานรัฐ

ก. ระยะเวลาการจัดทำแผนปฏิบัติการ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2547
ข้อ 8 ให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

- (1) แผนปฏิบัติการ 4 ปี ให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่
แผนการบริหารราชการแผ่นดินประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- (2) แผนปฏิบัติการประจำปี ให้จัดทำและเสนอรัฐมนตรีให้ความ
เห็นชอบก่อนเสนอคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีงบประมาณต่อไป

ข. องค์ประกอบแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการ ประจำปี

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
ประกอบด้วย

- 1) นโยบายในการปฏิบัติการ
- 2) จัดทำเป็นแผน 4 ปี
- 3) กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ของงาน ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
- 4) ขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณที่ต้องใช้ในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน
- 5) ประมาณการรายได้ รายจ่าย และทรัพยากรอื่นที่ต้องใช้

ค. การจัดทำ Template ของแผนปฏิบัติการ

1. ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ ในหมวด 3 การบริหารราชการมาตรา 17 กำหนดว่า ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณกำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อขอรับงบประมาณ ให้สำนักงานงบประมาณ และ ก.พ.ร. ร่วมกันกำหนดแนวทาง การจัดทำแผนปฏิบัติการตามมาตรา 16 ให้สามารถใช้ได้กับแผนปฏิบัติราชการที่ต้องจัดทำตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เพิ่มภาระงานในการจัดทำแผนจนเกินสมควร

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นหน้าที่ของกระทรวง/ส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐ ที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 16

ทั้งนี้ สำนักงานงบประมาณจะช่วยให้คำปรึกษา เสนอแนะการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์ /แนวทาง/เทคนิคของสำนักงานงบประมาณ

3. สำนักงานงบประมาณได้ กำหนดแบบฟอร์ม¹ แผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อ

3.1 ให้แผนปฏิบัติการสามารถแสดงความเชื่อมโยงกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และนำไปสู่ การจัดทำคำของบประมาณของส่วนราชการ พร้อมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ใน การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ของส่วนราชการด้วย

3.2 พิจารณารายละเอียดกรอบวงเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ โดยจำแนกเป็นรายปี พร้อมทั้งระบุแหล่งที่มาของเงินนอกงบประมาณ

3.3 Template การจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ให้มีการกำหนดผลผลิต เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกับการจัดทำงบประมาณ

¹ แบบฟอร์มตามภาคผนวก

รายจ่ายประจำปี เพื่อนำส่งถึงเป้าหมายการให้บริการ ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ และเป้าหมายเชิงนโยบายตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ

ง. แนวทาง ขั้นตอน และกระบวนการในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการ เพื่อการจัดทำคำของบประมาณและจัดการงบประมาณ

1. ขั้นตอน ที่ส่วนราชการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี

1.1 ให้ส่วนราชการทบทวนสถานะ การดำเนินการกิจที่รับผิดชอบตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ภายใต้ยุทธศาสตร์ของกระทรวง รวมทั้ง ความสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยมีแนวทางการพิจารณาดังนี้

- ตรวจสอบภารกิจหากตรงกับนโยบายในแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ก็ให้นำมาจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี
- ตรวจสอบภารกิจแล้วไม่ตรง แต่ใกล้เคียงกับนโยบายในแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ อาจปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ แล้วดำเนินการต่อตามนโยบาย
- ตรวจสอบภารกิจแล้วไม่ตรงกับนโยบายในแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ก็ให้ยกเลิก และนำเงินในภารกิจที่ยกเลิก ไปใช้ในภารกิจอื่นที่มีความพร้อม แต่ยังขาดเงินงบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินการ หรือนำไปใช้ในโครงการที่ริเริ่มใหม่ตามแผนปฏิบัติราชการที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ
- กรณีที่เป็นโครงการริเริ่มใหม่ให้ระบุ และดำเนินการจัดทำรายละเอียดให้ครบถ้วน โดยใช้แนวทางในข้อ 2 (มี 7 ข้อ) ที่จะกล่าวต่อไป

1.2 กระทรวง ส่วนราชการและหน่วยงานรัฐ นำประเด็นนโยบายตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน มาแปลงเป็นแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2551-2554) ตามภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายและภารกิจตามกฎหมาย

1.3 ให้จัดแผนการปฏิบัติราชการให้ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ คือ มิติ Agenda มิติ Function และมิติ Area

2. ส่วนราชการ พิจารณานโยบาย ที่กำหนดในแผนการบริหารราชการแผ่นดินที่เกี่ยวข้อง มาจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปีและแผนปฏิบัติราชการประจำปี หากในกรณีที่มีประเด็นต้องปรับปรุง กฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้นำเสนอในแผนการปรับปรุงกฎหมาย หรือแผนนิติบัญญัติไว้ด้วย

โดยใช้แนวทางการพิจารณา 7 ข้อ ดังนี้

- 1) ได้ผลลัพธ์ที่ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาล
- 2) มีผลผลิตที่สามารถเชื่อมโยงให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการ
- 3) มีกระบวนการจัดทำผลผลิต/กิจกรรมที่นำไปสู่ผลผลิต ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ มีความพร้อมในการดำเนินงานทั้งด้านระบบ ด้านการจัดการ และด้านกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- 5) มีวงเงินค่าใช้จ่าย และแหล่งที่มาของเงินที่เหมาะสม
- 6) มีความสอดคล้องระหว่างแผนการดำเนินงาน กลยุทธ์ กับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- 7) มีการนำรายงานผลการวิเคราะห์ความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ(PART) มาใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย และปรับทิศทางการดำเนินงาน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับแผนปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถนำส่งผลผลิตไปสู่เป้าหมายยุทธศาสตร์ของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ สามารถนำรายละเอียดในคู่มือการวางแผนและบริหารโครงการ และคู่มือเครื่องวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ: PART มาใช้ประกอบการพิจารณา (สามารถ download ได้จาก www.bb.go.th)

3. ส่วนราชการจัดลำดับความสำคัญและความพร้อมของโครงการ

ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินการโดยอาจพิจารณาระยะเวลาการดำเนินการภารกิจในแต่ละปี ตามแนวทางที่สำนักงานประมาณกำหนด ดังนี้

3.1 พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ เป็น 4 ระดับ

1) ระดับ A เป็นผลผลิต/โครงการ และกิจกรรม ที่มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ เป้าหมายการให้บริการ มีความสมบูรณ์พร้อมดำเนินการ และสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ยุทธศาสตร์ และมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งเป็นผลผลิต/โครงการ และกิจกรรมที่มีความสำคัญลำดับแรก และจำเป็นต้องตั้งงบประมาณให้ครบถ้วน (ทั้งนี้ ต้องเป็นผลผลิต/โครงการ และกิจกรรมที่มีความพร้อมในกระบวนการการผลิต การบริหารจัดการด้วย)

2) ระดับ B เป็นผลผลิต/โครงการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ มียุทธศาสตร์ เป้าหมายการให้บริการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ แต่ยังไม่ครบถ้วน ควรปรับปรุงอีกเล็กน้อยให้สมบูรณ์ เช่น ความพร้อมในกระบวนการผลิต หรือการบริหารจัดการ และพิจารณากรอบวงเงินงบประมาณให้ตามความจำเป็น

3) ระดับ C เป็นผลผลิต/โครงการ และกิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายการให้บริการ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ แต่มีเงื่อนไขเรื่องความพร้อมในบางเรื่อง และอาจมีความจำเป็นที่ต้องรีบดำเนินการ และมีค่าใช้จ่ายในการเตรียมการต่างๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน จึงอาจพิจารณางบประมาณให้บางส่วน เพื่อไปดำเนินการก่อน

4) ระดับ D เป็นผลผลิต/โครงการ และกิจกรรมที่ไม่เข้าเกณฑ์ใด ไม่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และไม่มีตัวชี้วัดความสำเร็จ ไม่สามารถส่งถึงผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ได้ แม้ว่าอาจจะมีความพร้อม อาจพิจารณาให้ชะลอไปก่อนไม่นำมาบรรจุในแผนปฏิบัติราชการ

3.2 ส่วนราชการพิจารณาแหล่งเงิน นำมาใช้ในการดำเนินภารกิจตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ที่นำมาแปลงเป็นแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยพิจารณาทุกแหล่งที่ครบถ้วนสมบูรณ์ พร้อมทั้งจำแนกเป็นรายปี ได้แก่

- เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- เงินจากแหล่งอื่น /เงินนอกงบประมาณ คือ
 - เงินรายได้ของส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 - เงินช่วยเหลือ
 - เงินกู้ใน - ต่างประเทศ
 - นวัตกรรมทางการเงิน เช่น กองทุนนอกงบประมาณ เป็นต้น
 - หรือการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP)

ตัวอย่าง โครงการ Mega Project วงเงิน 1,000 ล้านบาทขึ้นไป อาจพิจารณาจากแหล่งเงินกู้ ดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการพิจารณาแหล่งเงิน**ควรหารือกับกระทรวงการคลัง**เพื่อให้เกิดความรอบคอบ

3.3 พิจารณา**ความพร้อมของผลผลิต/โครงการ** และกิจกรรมเฉพาะที่สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ยุทธศาสตร์ มีตัวชี้วัดความสำเร็จที่ผ่านการคัดเลือก โดยอาจพิจารณาจากกระบวนการผลิต(เช่น **ความเป็นไปได้ การออกแบบความสามารถในการผลิต**) และการบริหารจัดการ(ทั้งในการบริหารจัดการในดำเนินการ และการบริหารจัดการด้านการเงิน) ของ**ผลผลิต/โครงการ และกิจกรรม**นั้นๆก่อนจะพิจารณาเกี่ยวกับกรอบวงเงิน

3.4 **ควรพิจารณาถึงความเสี่ยง²** พิจารณารอบความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อผลสำเร็จต่อสาธารณะ เป้าหมายยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ความเสี่ยงในการบริหารจัดการ(การบริหารทรัพยากรบุคคล กฎ ระเบียบข้อบังคับ มาตรฐานการปฏิบัติงาน การบริหารสินทรัพย์) ความเสี่ยงในกระบวนการผลิต(แผนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ในการนำส่งผลผลิต) และ ความเสี่ยงในการจัดการทางการเงิน(การบริหารเงินสด ความคุ้มค่า การจัดลำดับความสำคัญ)

ทั้งนี้ สามารถนำรายละเอียดในคู่มือการวางแผนและบริหารโครงการมาใช้ประกอบการพิจารณา (สามารถ download ได้จาก www.bb.go.th)

² ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคต และอาจส่งผลในด้านลบที่ไม่ต้องการ ดังนั้น การตัดสินใจกระทำใดๆโดย ไม่มีข้อมูล หรือไม่มีการวางแผนใดๆ จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการเสี่ยงการตัดสินใจในสภาวะของความเสี่ยง

4. ขั้นตอนการบูรณาการของเจ้าภาพประเด็นนโยบาย

เจ้าภาพ³ แต่ละนโยบาย และกระทรวงหลัก ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ.2551-2554) ดำเนินการบูรณาการ ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนปฏิบัติการและบูรณาการเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ โดยพิจารณา

- 1) ลดความซ้ำซ้อนของผลผลิต/โครงการ และงบประมาณในการดำเนินการ
- 2) แบ่ง/มอบหมายการดำเนินงาน/ความรับผิดชอบในนโยบาย
- 3) พิจารณาหาแหล่งเงินในการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย
- 4) จัดลำดับความสำคัญ ระดับแผนงาน โครงการในแผนปฏิบัติราชการ 4 ปีและประจำปี
- 5) พิจารณาแหล่งเงิน งบประมาณ เงินนอกงบประมาณและเงินจากแหล่งอื่น
- 6) จัดทำ Phasing⁴ ในการจัดการทรัพยากร/งบประมาณตามข้อเท็จจริง ของแผนการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการประจำปี แผนปฏิบัติการ 4 ปีภายใต้นโยบาย กลยุทธ์ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2551-2554)

โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำปรึกษา แนะนำ ได้แก่

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นผู้รับผิดชอบกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ ให้คำแนะนำความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ

³ เจ้าภาพ หมายถึง เจ้าภาพตามที่กำหนดในแผนการบริหารราชการแผ่นดินพ.ศ. 2551-2554 ปรากฏในภาคผนวก

⁴ การจัดทำ Phasing หมายถึง การจัดทรัพยากร/งบประมาณตามแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงว่าจะดำเนินการและใช้จ่ายจริงในปีใด หากไม่ได้ใช้ในปีที่กำหนดไว้เดิม หรือไม่พร้อมที่จะดำเนินการ ให้เลื่อนไปดำเนินการ/ใช้จ่ายในปีต่อไป

- สำนักงบประมาณ⁵ ให้คำปรึกษา แนะนำความเชื่อมโยงในการจัดทำ แผนปฏิบัติการราชการกับการจัดทำงบประมาณ การจัดลำดับความสำคัญ ระดับแผนงาน โครงการในแผนปฏิบัติการ 4 ปีและประจำปี พิจารณาแหล่งเงิน แล้วจัดทำ Phasing ในการจัดการทรัพยากร/งบประมาณตามข้อเท็จจริง ภายใต้นโยบาย กลยุทธ์ตาม แผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2551-2554) การจัดการทรัพยากร/งบประมาณ ตามข้อเท็จจริง ภายใต้นโยบาย กลยุทธ์ตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2551-2554)

- สำนักงาน ก.พ.ร. ให้คำปรึกษาแนะนำด้านความสัมพันธ์กับการจัดทำ คำรับรองการปฏิบัติการ

- หรือกระทรวงการคลัง ขอคำปรึกษา แนะนำการในเรื่องการจัดหา แหล่งเงินในการดำเนินการตามประเด็นนโยบาย

4.1 เจ้าภาพนโยบายตามแผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ พิจารณา บูรณาการแผนปฏิบัติการ 4 ปี ของส่วนราชการ ซึ่งอาจเป็นการบูรณาการระหว่าง กระทรวง หรือภายในกระทรวงเดียวกัน ให้เกิดความครบถ้วนของประเด็นนโยบาย เป็น ขั้นตอนที่จะทำให้เกิดความครบถ้วนในเชิงนโยบาย เพื่อให้แผนปฏิบัติการนำไปสู่ ความสำเร็จระดับผลผลิต ผลลัพธ์ ภายใต้แผนการบริหารราชการแผ่นดินฯ และเพื่อไม่ให้เกิด ความซ้ำซ้อน

4.2 เจ้าภาพ มอบนโยบาย ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานไปดำเนินการ พิจารณารายละเอียดให้ครบถ้วน (ตามแนวทาง 7 ข้อที่กล่าวมาแล้ว)

4.3 พิจารณาแหล่งเงินที่จะใช้ในการดำเนินการประเด็นนโยบายที่นำ บรรจุในแผนปฏิบัติการ 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งเงินงบประมาณ และ เงินนอกงบประมาณ ได้แก่ เงินรายได้ของส่วนราชการ เงินช่วยเหลือ เงินกู้ในต่างประเทศ นวัตกรรมทางการเงิน การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (PPP) และเงินจากแหล่งอื่น

⁵ การจัดทำแผนปฏิบัติการ 4 ปีของส่วนราชการที่สมบูรณ์(ภาคผนวก)

ที่มา: ร่างคู่มือการปฏิบัติงานที่ครบวงจรงบประมาณ, สำนักพัฒนาระบบงบประมาณ, สำนักงบประมาณ, คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ในการพิจารณาแหล่งเงินควรหารือกับกระทรวงการคลังเพื่อให้เกิดความรอบคอบ จากนั้นให้จำแนกแหล่งเงินเป็นรายปีตลอดระยะเวลาของการดำเนินการ

4.4 จัดลำดับความสำคัญ โดยจัดทำเป็น Phasing ภายใต้กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ แผนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ตามนโยบายรัฐบาลภายใต้แผนการบริหารราชการแผ่นดิน

5. ขั้นตอนนำเข้าสู่ภารกิจ/หน้าที่ ในระดับกระทรวง/หน่วยงาน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการ กระทรวง/หน่วยงาน ตัวชี้วัด กลยุทธ์หน่วยงาน ผลผลิต/โครงการ ประเมินการงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง(MTEF) การหาแหล่งเงิน ความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติราชการกับงบประมาณในกระบวนการผลิตและจัดทำผลผลิต พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาการดำเนินการจัดทำ Phasing ซึ่งเป็นการจัดการทรัพยากรให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการตามความเป็นจริงในแต่ละปี

จ. ขั้นตอนการเตรียมการจัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติราชการประจำปี ที่สมบูรณ์ เพื่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนราชการจัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติราชการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ให้ครบถ้วน และนำไปสู่การจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ดังนั้น องค์ประกอบของแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี ที่ครอบคลุม สอดคล้องกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ และการจัดทำงบประมาณ มีดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์
- 2) พันธกิจ
- 3) เป้าหมายการให้บริการ(ผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น) และตัวชี้วัดระดับเป้าหมายการให้บริการ
- 4) ค่าเป้าหมายตัวชี้วัด ปี 2551-2554
- 5) ผลผลิต/โครงการ และกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

